

**Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Hunedoara**  
**Serviciul suport pentru educație incluzivă**



***Un părinte informat și responsabil, poate asigura un parcurs școlar adecvat și de succes pentru propriul copil!***

Prof. pedagog Alina Melania Mariș



***Stimați părinți,***

**Tulburările specifice de învățare (TSI)** au devenit o preocupare deosebit de importantă a tuturor factorilor implicați în educația elevilor, iar legislația în vigoare stipulează cadrul necesar diagnosticării/evaluării și intervenției specializate pentru asigurarea educației de calitate a acestei categorii de copii.

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Hunedoara oferă sprijin pentru indentificarea și integrarea școlară optimă a copiilor cu tulburări specifice de învățare (dislexie, disgrafie, discalculie).

Specialiștii CJRAE Hunedoara: profesorii consilieri școlari și profesorii logopezi vă sunt alături pentru a asigura copilului un parcurs școlar optim!

# Ce sunt tulburările specifice de învățare (TSI)?

- \* **TSI reprezintă un grup eterogen de tulburări ce afectează procesul tipic de achiziție a abilităților școlare (de citire, exprimare în scris și matematic): dislexie, disgrafie (inclusiv disortografia), discalculia.**
- \* **Dislexia, disgrafia și discalculia pot apărea izolat sau se pot asocia. Acestea reprezintă o tulburare de origine biologică, nefiind o consecință a absenței oportunităților de învățare, a existenței unor condiții incapacitante sau a unor condiții defavorabile învățării.**

- \* **Dislexia** este o tulburare specifică a abilităților de citire (în privința corectitudinii, fluenței,comprehensiunii), care nu sunt dezvoltate la nivelul așteptat prin raportare la nivelul de dezvoltare intelectuală, nivelul de școlarizare și vârsta persoanei;
- \* **Disgrafia** cuprinde toate formele de perturbări ale procesului tipic de achiziție a exprimării în scris (erori la nivelul literelor, erori sintactice și erori de punctuație, organizarea grafică a paragrafelor);
- \* **Discalculia** este o tulburare specifică de învățare care se exprimă prin perturbări ale procesului tipic de achiziție a abilităților matematice (simț numeric, memorarea tablei adunării și înmulțirii, calcul corect sau fluent, raționament matematic acurat);

# Când trebuie să ne întrebăm dacă copilul are un risc de TSI?

- \* Diagnosticul de **dislexie**, respectiv diagnosticul de **disgrafie**, se stabilesc, **de regulă**, în ***clasa a II-a***, după ce elevul a parcurs învățarea tuturor literelor.
- \* Diagnosticul de **discalculie** se stabilește, de regulă, în ***clasa a III-a***.
- \* ***Nu putem exclude diagnosticul nici în cazul elevilor mai mari!!!***

# Care sunt primele indicii care ne pot semnala anumite probleme/un risc ?



**Elevul nu atinge performanța școlară medie așteptată conform vârstei și dezvoltării sale intelectuale, manifestând deficiențe în achizițiile școlare într-una sau mai multe din următoarele arii:**

- \* **Exprimare verbală (orală),**
- \* **Înțelegerea verbală/orală și a textului citit,**
- \* **Citit (fluență, corectitudine, comprehensiune),**
- \* **Scris (rapiditate, corectitudine, aspect caligrafic),**
- \* **Calcul și raționament matematic.**



**Elevului i-a fost întocmit Plan Remedial la finalul clasei pregătitoare sau a clasei I, însă elevul nu face progrese suficiente pentru a atinge nivelul mediu așteptat al achizițiilor școlare în una sau mai multe dintre ariile identificate la punctul precedent, în ciuda unui efort susținut de instruire adecvată (Plan remedial) pe o perioada de timp de 6 luni consecutive.**



**După o perioadă de observare realizată de către învățător și cu o instruire adecvată de 6 luni consecutive, pot exista suspiciuni de risc de tulburare specifică de învățare.**

# Cum recunoaștem DISLEXIA?

***Puntem observa la copil una sau mai multe dintre următoarele:*** citire lentă, citirea nu este cursivă , citire cu multe greșeli (confundă literele, omite sau adaugă literele, silabele, cuvintele, inversează silabele sau cuvintele scurte, citește cuvintele distorsionate,incomplete,eronate, repetă silabele din cuvânt), are dificultăți în înțelegerea textului citit, dificultăți în povestirea textului citit, dificultăți în memorarea textului, poeziei, este nesigur la citirea unor litere , a învățat încet și greu literele, citirea silabelor, greșește frecvent rândul în citirea textului, nu citește cu plăcere, citește mai greu în fața celorlați, obosește repede în timpul citirii, dificultăți a memoriei de lucru, capacitate de exprimare deficitară, greutate în găsirea cuvintelor,disgramatism, dificultăți la orientarea în timp și spațiu, tulburări de atenție dificultăți la seriere,organizare.



# Cum recunoaștem DISGRAFIA?

- \* ***Puntem observa la copil una sau mai multe dintre următoarele:*** scriere lentă, pentru îndeplinire sarcinii în scris are nevoie de un timp de execuție peste medie scriere cu multe greșeli (confundă literele, omite sau adaugă literele, silabele, inversează silabele sau cuvintele scurte, scrie cuvintele legate, desparte cuvintele în două, scrie cuvinte fără sens, fără diacritice, desparte incorect cuvintele în silabe), este nesigur la scrierea unor litere, inversează direcția trasării liniilor la scrierea literelor, ținerea incorectă a instrumentului de scris, obosirea mâinii, scriere urâtă, dezordonată sau indescifrabilă, aspectul general al scrisului este inestetic, se orientează greu în pagina caietului, nu reușește să scrie pe linie, dificultăți de scriere după dictare, copiere incorectă, nu utilizează în scriere regulile gramaticale învățate, la compunere alcătuirea de propoziții este deficitară, incorectă din punct de vedere gramatical, nu scrie cu plăcere.

# Cum recunoaștem DISCALCULIA?

- \* ***Puntem observa la copil una sau mai multe dintre următoarele:***  
calculează lent, nesigur, dificultăți în recunoașterea și scrierea cifrelor, a simbolurilor matematice - scrierea greșită a cifrelor după dictare, citirea cu dificultate a cifrelor scrise, dificultate în copierea corectă a cifrelor, omite, scrie în locuri greșite sau schimbă locul unor cifre în timpul rezolvării unor exerciții sau probleme noțiunea de cantitate se formează greu greutăți în învățarea ordinii numerelor (înșiruire crescătoare sau descrescătoare), greutăți în efectuarea celor patru operații de bază, încurcarea ordinii în efectuarea operațiilor, efort enorm în memorarea tablei înmulțirii, reține greu expresii, reguli matematice, efectuează greu calcule mintale, transpune cu dificultate problemele în limbaj matematic, extrage cu dificultate esențialul, dificultăți în începerea de unul singur a rezolvării unor probleme;

# Atenție!



- \* Putem observa **doar** un anumit risc conform celor prezentate anterior!
- \* Diagnosticul de **TULBURARE SPECIFICĂ DE ÎNVĂȚARE** poate fi pus doar ca urmare a **evaluării complexe!**

\* *Evaluarea complexă se face la recomandarea cadrului didactic după observarea la clasă a elevului și presupune :*

- ▶ Evaluare psihologică
- ▶ Evaluare logopedică
- ▶ Evaluare medicală

\* *Evaluarea complexă se realizează la solicitarea părinților/reprezentantului legal, de către specialiști acreditați, conform legislației în vigoare.*

**Anual trebuie realizate reevaluări în scopul stabilirii gradului TSI!**

# CARE SUNT ETAPELE CE TREBUIE PARCURSE PENTRU ASIGURAREA SUPORTULUI NECESAR ELEVILOR CU TSI

## **I. Identificare**

**I.1.Evaluarea logopedică (prof. logoped)**

**I.2.Evaluarea psihopedagogică (învățător, prof. consilier școlar)**

**I.3.Observarea performanțelor atipice (învățător)**

**1.4. Realizarea programului de remediere (învățător și prof. consilier școlar)**

**1.5. Identificarea riscului prin observare la clasă 6 luni –(învățător)**

**II. Consilierea părintelui pentru întocmire dosarului și depunerea la SEOSP în vederea obținerii Certificatului de Orientare Școlară și Profesională .**

**III. Realizarea și implementarea Planului educational personalizat (PEP) în funcție de nevoile copilului.**

**IV. Monitorizare/Reevaluare**

# Ce pot face eu, ca părinte?

- \* informează școala despre dificultățile copilului, solicitând să fie luat sub observație/monitorizat/sprijinit;
- \* solicit, din proprie inițiativă sau la semnalarea specialiștilor, evaluarea copilului ;
- \* pun la dispoziția unității de învățământ diagnosticul;
- \* sunt de acord cu elaborarea documentării parcursurilor didactice individualizate și personalizate, a instrumentelor compensatorii și strategiilor de dispensare considerate potrivite;
- \* particip la întâlnirile de lucru organizate de școală;

\*sustin motivația copilului în efortul școlar și de acasă;

\*verific în mod regulat îndeplinirea temelor  
încredințate;

\* verific/asigur copilului materialele cerute de către  
școală;

\*încurajează dobândirea unui grad tot mai mare de  
autonomie în gestionarea timpilor de studiu, a efortului  
școlar și a relațiilor cu cadrele didactice;

\*apreciaz nu numai semnificația din punctul de vedere  
al notării, dar și cea formativă a fiecărei discipline.



# Ce așteptări pot avea de la școală?

- \* participă cu specialiștii proprii la evaluarea complexă în vederea diagnosticării copilului;
- \* semnalează întârzierile în achiziția abilităților școlare;
- \* recomandă evaluarea complexă;
- \* colaborează cu profesorul consilier școlar pentru implementarea programului de remediere;

- \* participă la realizarea și implementarea Planului Educațional Personalizat;
- \* consiliază copilul diagnosticat cu TSI și familia;
- \* reevaluează anual cazul;

# Care este cadrul legal care asigură egalitatea de șanse în învățare?

**OMEN nr. 3124/20.01.2017**-Metodologia pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare ;

**ORDIN Nr. 1985/1305/5805/2016 din 4 octombrie 2016** privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale ;



\* Vă mulțumim!